

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2322/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-443/24-S

Název	Základní škola T. G. Masaryka Žiželice, okres Kolín
Sídlo	Komenského 377, 281 29 Žiželice nad Cidlinou
E-mail	info@zsziželice.cz
IČO	70 998 973
Identifikátor	600 045 471
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ing. Lenka Kučerová, Ph.D., MBA
Zřizovatel	obec Žiželice
Místo inspekční činnosti	Komenského 377, Žiželice
Inspekční činnost na místě	28., 29. a 31. 5. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování, souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny, školního klubu a školní jídelny. Ke dni inspekce se v ZŠ vzdělávalo v 11 třídách 186 žáků 1. – 9. ročníku (naplněnost 81 %) včetně 31 žáků se speciálními vzdělávacími

potřebami (dále „SVP“). Škola eviduje 17 žáků s odlišným mateřským jazykem, poskytuje bezplatnou jazykovou přípravu.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je uskutečňováno ve třech odděleních s aktuálním počtem 65 účastníků, nejvyšší povolený počet je naplněn cca z 43,3 %. Školní klub má aktuálně 27 účastníků, což je 27 % nejvyššího povoleného počtu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) je ve své funkci první školní rok. Má ucelený koncepční záměr rozvoje školy, jehož dílčí cíle se daří postupně naplňovat. Účelně deleguje některé své kompetence na zástupkyni, čímž se náležitě zvyšuje efektivita v řízení a vedení školy. Kvalita vzdělávání je pravidelně sledována především prostřednictvím hospitací, tematicky zaměřených kontrol a hodnotících nástrojů. Ze svých sledování vedení školy vyvozuje opatření ke zlepšení činnosti. Od předchozí inspekční činnosti přetrvávají nedostatky především v oblasti evaluačních nástrojů a v poskytování podpůrných opatření žákům se SVP. Pedagogové účelně spolupracují v rámci předmětových komisí a metodických sdružení. Informační systém směrem k zákonným zástupcům je vhodně nastaven, komunikace mezi zákonnými zástupci a vedením školy probíhá průběžně.

Základní vzdělávání zajišťuje 19 učitelů včetně ředitelky, z toho dva bez odborné kvalifikace. Jeden učitel si chybějící kvalifikaci doplňuje studiem. Ve škole také působí tři kvalifikované asistentky pedagoga. Zájmové vzdělávání je zajišťováno třemi kvalifikovanými vychovatelkami. Vedení vhodně motivuje pedagogy k dalšímu vzdělávání, přičemž vychází z koncepčních záměrů školy a potřeb jednotlivých vyučujících. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je nastaven, chybí však zaměření systému dalšího vzdělávání na využití získaných poznatků v praxi a také na témata zabývající se aplikací inovativních metod a forem ve vyučování.

Školní poradenské pracoviště tvoří výchovná poradkyně a školní metodička prevence. Výchovná poradkyně účelně koordinuje činnost asistentů pedagoga, poskytuje metodickou podporu vyučujícím, avšak jen ojediněle hospituje ve třídách, kde se vzdělávají žáci se SVP. Školní poradenské pracoviště má vhodně zvolené strategie poradenských a konzultačních služeb žákům, zákonným zástupcům a pedagogům v oblasti prevence rizikového chování. Pravidelně se schází ke konzultaci podnětů od pedagogů, případně dalších aktérů vzdělávání. Výchovná poradkyně také dostatečně spolupracuje s poradenskými zařízeními a dalšími institucemi.

Materiální a prostorové podmínky umožňují naplňování ŠVP, velmi dobré jsou zejména pro sportovní či volnočasové aktivity žáků. Škola nakládá hospodárně s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu a z rozpočtu obce. Získané finanční prostředky využila na vybavení digitálními učebními pomůckami a na doučování.

Oddělení školní družiny mají samostatnou místnost (hernu školní družiny), nebo sdílí kmenovou učebnu tříd prvního stupně ZŠ. Školní družina má dále k dispozici a aktivně využívá další prostory – tělocvičnu, nové školní hřiště, počítačovou učebnu, školní knihovnu aj. Školní klub využívá materiální a technické prostředky ZŠ. Aktuálně realizované zájmové útvary v rámci školního klubu jsou zaměřeny převážně na pohybové a hudební dovednosti.

Četnost školních úrazů je úměrná počtu žáků. Žáci jsou průběžně poučovani o pravidlech bezpečného chování. Vstupy do budovy jsou dostatečně zabezpečeny. Opatření k zajištění bezpečnosti dětí a žáků byla v době inspekční činnosti účinná.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitovaná výuka na prvním stupni byla realizována v příjemném a podnětném prostředí. Hodiny byly promyšlené, požadavky kladené na žáky byly přiměřené a pokyny srozumitelné. Převážně využívaná frontální práce byla přibližně v polovině hodin doplněná účelnou prací ve skupinách nebo ve dvojicích. Žáci respektovali třídní pravidla chování, na jejichž vytváření se aktivně podíleli. Vyučujícím se dařilo účinně individuálně podporovat žáky a rozvíjet jejich osobnostní a sociální dovednosti. Bylo respektováno tempo žáků, jejich pozornost byla většinou vhodně udržována pohybovými a relaxačními činnostmi. Důraz byl kladen především na rozvíjení vědomostních a dovednostních cílů, méně již na postojoyé cíle. Nedostatkem bylo nízké využití různých informačních zdrojů žáky a jen ojedinělá diferenciací výuky směrem k nadaným a talentovaným žákům. Dařilo se využívat znalosti a dovednosti žáků z reálných životních situací.

Při výuce českého jazyka byl kladen důraz na osvojení mluvnických a pravopisných pravidel. Pozitivní bylo cílené vedení žáků ke čtení s porozuměním a využívání zjištěných informací při další práci i k budování kladného vztahu ke knihám a čtenářství. Závěrečné shrnutí a zhodnocení ve sledovaných hodinách většinou obsahovalo jednoduché sebehodnocení.

Výuka matematika byla účelně zaměřena kromě numerace také na cílené budování představy čísel, jejich porovnávání. Kladem bylo zařazení a řešení slovních úloh s důrazem na logické uvažování.

V předmětech s výchovným zaměřením byl dán náležitý prostor práci žáků, vyučující podporovala klíčové kompetence spolupráce při skupinové práci. Žáci měli dostatek času na plnění úkolů i na závěrečné hodnocení výuky i sebereflexi.

Prostředí a podmínky pro vzdělávání na druhém stupni byly již méně podnětné. Charakter hodin se lišil podle počtu žáků ve třídách. V menších třídách byla výuka klidná, s pracovním charakterem a se zapojením všech žáků do výuky i s občasnou diferenciací. Ve třídách s vyšším počtem žáků byla výuka pouze frontální s nízkou mírou efektivního činnostního učení. Atmosféra nebyla náležitě respektující. V některých případech žáci nedodržovali nastavená pravidla a byli převážně pasivní.

Ve výuce českého jazyka i cizích jazyků na druhém stupni převládala frontální výuka, doplněná prací ve dvojicích a samostatnou prací žáků. Skupinová práce žáků byla sice využívána, ale málo efektivně, bez zhodnocení dosažení cíle práce a zhodnocení vlastní aktivity členů skupiny. Cizojazyčné hodiny byly až na výjimky vedeny v cizím jazyce, kdy vyučující podle potřeby žákům instrukce přeložili. Učitelé dávali dostatek času na řešení úloh a poskytovali potřebnou individuální podporu, aniž by snižovali náročnost zadání. Byla využita práce s digitálními technologiemi jak pro práci žáků, tak i k prezentaci probíraného učiva učitelem.

V hospitovaných hodinách přírodovědného charakteru (matematiky, fyziky a chemie) vyučující vhodně vycházeli z již získaných znalostí žáků. Většinou byla využita digitální technika, ale převážně k prezentaci učiva a zápisů žákům. Ojediněle byly využity názorné ukázky a pokusy v rámci probíraného tématu. Převažovala samostatná práce žáků v kombinaci s frontální výukou, kdy byli aktivní především vyučující, méně již žáci. Značná pasivita žáků se odrážela na klimatu třídy i efektivnosti výuky. V některých případech byla neprobraná látka nevhodně zadána k dostudování žákům domů. V závěru hodiny nebyl dán prostor pro sebehodnocení či vrstevnické hodnocení. Reflexe činností proběhla zřídka a spíše ze strany vyučujícího.

Při výuce dějepisu vyučující efektivně vycházel z již získaných vědomostí žáků, podporoval samostatnou práci žáků a vedl účelné diskuse. Vyučující dostatečně podporoval vhodně zvolenými metodami motivaci žáků k dalšímu učení např. účelným vložením filmové ukázky o aktuálně probíraném učivu (zámořských objevech). Výuka v rámci předmětu člověk a zdraví probíhá formou praktických nácviků i za pomoci digitální techniky a učebnice, ale převažuje frontální přístup s dominantní rolí vyučující.

ŠVP školní družiny i ŠVP školního klubu navazují na ŠVP základního vzdělávání – dochází k rozvoji, prohlubování a upevňování vědomostí i dovedností účastníků vycházejících z herních činností založených na prožitku účastníků, což obohacuje jejich sebepoznávání a navozuje kladné emoce. Pravidelná činnost je doplněna příležitostnou činností ve formě různých besed např. o zdravém životním stylu, her či soutěží, besídek, kulturních vystoupení či sportovních dnů. Příjemná atmosféra ve vzdělávání pozitivně podporovala motivaci účastníků. Aktivity se efektivně střídaly, nejčastěji byly cílené na všestranný rozvoj prostřednictvím tématu tradic a zvyků, posílení komunikačních dovedností a spolupráci účastníků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pro sledování kvality vzdělávání vedení školy vhodně využilo výsledky tematických a čtvrtletních prací, výstupy výukových projektů i poznatků z hospitační činnosti. Příležitostí ke zlepšení je využívání externích srovnávacích testů nebo školních písemných prací.

Ve školním roce 2022/2023 dosahované vzdělávací výsledky žáků převážně odpovídaly požadovaným výstupům realizovaného ŠVP základního vzdělávání. Z celkového počtu 190 žáků neprospěl jeden žák, 51 % prospělo s vyznamenáním. Chování žáků bylo většinou dobré, sníženou známkou z něj byli hodnoceni čtyři žáci v 1. pololetí. Pozitivem je, že pochvaly jsou četnější než ukládaná kázeňská opatření. Z analýzy prospěchu v posledních dvou školních rocích vyplývá vysoké ohrožení žáků školním neúspěchem na prvním stupni ve 4. a 5. ročníku a celkově na druhém stupni.

Při přechodu z 5. do 6. ročníku ve školním roce 2023/2024 došlo k výraznému zhoršení výsledků vzdělávání cca u 62 % žáků. Z hlediska dosahovaných výsledků vzdělávání žáků školy je nejproblematictější předmětem na prvním stupni vlastivěda a přírodověda, na druhém stupni matematika, fyzika, český jazyk a chemie. Systém podpory žáků není vhodně nastaven. Individuální podporu a doučování učitelé žákům průběžně poskytují, přesto je celkový počet žáků ohrožených školním neúspěchem vysoký (35 %). Z celkového počtu žáků se ŠVP je polovina ohrožena školním neúspěchem. Podpůrná opatření poskytovaná těmto žákům nejsou tedy dostatečná, případně nejsou dostatečně vyhodnocována školním poradenským pracovištěm a následně přijímána náležitá opatření.

Během inspekční činnosti bylo patrné, že škola vhodně klade důraz na dodržování nastavených pravidel chování, komunikace a předcházení rizikového chování. I přesto bylo v některých ročnících výrazně zhoršené třídní klima. To se týkalo převážně ročníků s vysokými počty žáků ve třídě. Pozitivem školy je zadávání anket žákům týkajících se klimatu školy, kde je patrná celková spokojenost s prostředím a jen částečně je zaznamenána nespokojenost s výukou nebo přístupem některých vyučujících. Ředitelka školy k tomuto přijímá náležitá opatření.

Podpora nadaných a talentovaných žáků je realizována prostřednictvím přípravy žáků a jejich účasti v předmětových olympiádách a soutěžích, kde dosahují velmi dobrých výsledků v okresních a krajských kolech (biologická olympiáda).

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání odpovídají cílům stanoveným v obou ŠVP i jejich osobním možnostem. Účastníci jsou dostatečně směřováni k získávání nových informací prostřednictvím zážitkových metod práce, jsou také systematicky vedeni k sebepoznání, rozvoji osobnostních a sociálních dovedností i individuálních zájmů, což je zřejmé z výsledků různých akcí.

Závěry

Vývoj školy

- Změna ředitelky školy od školního roku 2023/2024.
- Nově vybudované sportoviště v areálu školy.
- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti se podařilo odstranit pouze částečně
 - přetrvávají nedostatky např. v oblasti evaluačních nástrojů a podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Silné stránky

Základní škola

- Velmi dobré materiální podmínky pro zajištění sportovních a volnočasových aktivit žáků. (2.4)
- Účinně podporovaná čtenářská gramotnost na prvním stupni. (4.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Využívání pouze úzké škály vzdělávacích metod s negativním vlivem na účelnost vzdělávání. (4.2)
- Nižší efektivita poskytovaných podpůrných opatření a související horší vzdělávací výsledky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. (5.2)
- Málo motivační a omezené spektrum hodnotících aktivit využívaných učiteli vedoucí k pasivitě žáků při vzdělávání. (5.3)
- Nezohledňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků i potřeb žáků nadaných vedoucí k nedostatečnému využití diferenciaci při vzdělávání. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zacílit další vzdělávání pedagogických pracovníků na využití různých forem a metod ve výuce se sledováním využití získaných dovedností učitelů v praxi.
- Zaměřit se na podporu žáků ohrožených školním neúspěchem a vyhodnocovat přijatá opatření v této oblasti.

- Nastavit a sjednotit systém hodnotících aktivit žáků ve výuce s kontrolou jejich realizace.
- Zohledňovat zvláštnosti a specifické potřeby žáků a diferencovat tak úlohy dle jejich možností.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní informační systém, školní matrika ke dni inspekce (vzorek)
2. Rozvrhy tříd a učitelů, třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2023/2024 ke dni inspekce
3. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání a zájmové vzdělávání ve školní družině účinné ke dni inspekce
4. Školní řád, vnitřní řády školní družiny, školního klubu a školní jídelny účinné ke dni inspekce
5. Záznamy z jednání pedagogické rady a z jednání předmětových komisí, školní rok 2023/2024 ke dni inspekce (vzorek)
6. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní roky a 2023/2024 ke dni inspekce (vzorek)
7. Doklady o přijímání ke vzdělávání, školní roky a 2023/2024 ke dni inspekce (vzorek)
8. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2022/2023
9. Inspekční zpráva Čj. ČŠIS-1292/19-S z 23. června 2019
10. Protokol o kontrole, čj. ČŠIS-1293/19-S, ze 23. června 2019
11. Personální dokumentace vedená ve školních rocích a 2023/2024 ke dni inspekce (vzorek)
12. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků za školní roky a 2023/2024 ke dni inspekce
13. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – stav k termínu inspekční činnosti
14. Hospodářská dokumentace – údaje za kalendářní rok 2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Stanislava Matulová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Marcela Jüstelová, přizvaná osoba

PhDr. Jana Pavlová, Ph.D., školní inspektorka

PhDr. Aleš Franc, Ph.D., školní inspektor

2. 7. 2024